

Forsvarsdepartementet

Forsvarssektorens arbeid i tiden fremover

Svein Gustad Gjeruldsen

Eiendomspolitik i Forsvarsdepartementet

November 2025

Agenda

- Økning i Forsvarets arealbehov
- Forsvarssektorens særlige stilling inn mot plan- og bygningsloven
- Vanlige arealbrukskonflikter
- Samarbeid på veien videre

Forsvarsdepartementet

Oppbyggingen av Forsvaret

Økt arealbehov og annen bruk

- Historisk oppbygging
- Den sikkerhetspolitiske situasjonen

Tre utviklingstrekk

- Flere soldater og større avdelinger
- Nye kapasiteter
- Høyere krav til sikkerhet og beskyttelse

Konklusjon – et økende og mer differensiert arealbehov

Forsvarsdepartementet

Forsvarssektorens stilling i plan- og bygningsloven

Særstilling i plan- og bygningsloven (pbl.)

- Unntak fra ordinære planprosesser
- Ikke krav om åpne prosesser grunnet sikkerhet
- Hovedregel – følge ordinær pbl.

«Bidra til mer forutsigbar dialog tidlig i planprosesser»

Forsvarsdepartementet

Arealbrukskonflikter- hvordan ser planverdenen ut for oss?

Forsvaret deler utfordringer med andre statlige etater

- *Men med noen særlige unntak*

Typiske konfliktområder:

- Støy og aktivitet i øvingsfelt og skytebaner – krav til støysoner
- Høydebegrensninger og luftrom
- Krav til buffersone og kontrollert arealbruk rundt sensitive anlegg
- Reindrift, naturverdier og friluftsliv

Sterkt begrensende behov – ivareta operativ evne og nasjonal sikkerhet

Forsvarsdepartementet

Hva ønsker vi å bidra med fremover?

Forsvarsdepartementet i tiden fremover

Forsvarssektoren ønsker tettere samarbeid med planmyndigheter for å sikre bedre forutsigbarhet for begge sider.

Vi jobber særlig med:

- Å forbedre veiledning og tilgjengelig informasjon
- Å delta tidligere i regionale og kommunale planprosesser
- Å utvikle mer helhetlige faglige vurderinger av støy, arealbruk og sikkerhet
- Å være tydelige på hvilke områder som er ufravikelige – fleksible løsninger

«Tidlig dialog, klare rammer og felles forståelse»

Avsluttende

- Oppbygging av Forsvaret – ivareta nasjonens sikkerhet
- Avhengig av god arealforvaltning og samarbeid med planleggerne i regional og statlig sektor

Takk for oppmerksomheten.

